

Udskriftsdato: 21. december 2025

VEJ nr 11350 af 30/12/2015 (Historisk)

Vejledning om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med anmeldelse af barnets fødsel (Til personregisterførerne og Statsforvaltningen)

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: Social- og Indenrigsmin., j.nr. 2015-6307

Senere ændringer til forskriften

VEJ nr 9266 af 20/03/2019

Vejledning om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med anmeldelse af barnets fødsel

(Til personregisterførerne og Statsforvaltningen)

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Kompetence til at registrere faderskab og medmoderskab
 - 2.1. Kompetence til at registrere faderskab
 - 2.2. Kompetence til at registrere medmoderskab
 - 2.3. Personregisterførerens stedlige kompetence
 - 2.4. Sagsgangen ved anmeldelse af barnets fødsel
3. Sager om registrering af faderskab og medmoderskab hos personregisterføreren
 - 3.1. Registrering af faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en mand
 - 3.2. Registrering af faderskab til et barn født af en ugift kvinde
 - 3.2.1. Digital selvbetjening ved indgivelse af en omsorgs- og ansvarserklæring
 - 3.2.2. Blanket ved indgivelse af en erklæring om registrering af faderskab
 - 3.2.3. Behandlingen af omsorgs- og ansvarserklæringer og erklæringer om registrering af faderskab
 - 3.2.4. Omsorgs- og ansvarserklæringen
 - 3.2.5. Erklæring om registrering af faderskab (barnet er dødfødt eller er død kort efter fødslen)
 - 3.3. Registrering af faderskab eller medmoderskab på grundlag af en anerkendelse over for Statsforvaltningen inden barnets fødsel
 - 3.4. Tvivl om hvorvidt faderskab eller medmoderskab kan registreres
 - 3.5. Registrering af faderskab eller medmoderskab kan ikke ske
4. Sager om registrering af faderskab og medmoderskab hos Statsforvaltningen
 - 4.1. Registrering af en kendt sæddonors faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner
 - 4.2. Registrering af medmoderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner
 - 4.3. Registrering af medmoderskab til et barn født af en ugift kvinde
 - 4.3.1. Digital selvbetjening
 - 4.3.2. Behandlingen af omsorgs- og ansvarserklæringer og erklæringer om registrering af medmoderskab
 - 4.3.3. Omsorgs- og ansvarserklæringen
 - 4.3.4. Erklæring om registrering af medmoderskab (barnet er dødfødt eller død kort efter fødslen)
 - 4.4. Tvivl om hvorvidt faderskab eller medmoderskab kan registreres
 - 4.5. Registrering af faderskab eller medmoderskab kan ikke ske
5. Dokumentation
6. Registrering af faderskab og medmoderskab er foreløbig i 6 måneder efter barnets fødsel
7. Forældremyndighed
8. Vejledning om børneloven

1. Indledning

Denne vejledning anvendes fra den 1. december 2015 og erstatter vejledning af 13. november 2014 om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med anmeldelse af barnets fødsel. Vejledningen er opdateret som følge af § 2 i lov nr. 1741 af 22. december 2015 om ændring af forskellige lovbestemmelser om klageadgang og kompetence m.v. på det familieretlige område (Ankestyrelsen som familieretlig klagemyndighed m.v.).

Vejledningen gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Reglerne om registrering af faderskab i forbindelse med anmeldelse af barnets fødsel findes i kapitel 1 i børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1817 af 23. december 2015. Loven omfatter alle børn, der er født efter den 1. juli 2002.

Ved lov nr. 652 af 12. juni 2013 om ændring af børneloven, lov om adoption, retsplejeloven og forskellige andre love (Medmoderskab m.v.) er det fra 1. december 2013 muligt at registrere medmoderskab (børnelovens nye kapitel 1 a).

Et par, hvor moderen har en kvindelig ægtefælle, en registreret partner eller en kvindelig partner, kan fra denne dato få registreret ægtefællens eller partnerens medmoderskab i forbindelse med fødslen. Dette gælder dog kun for børn, der er blevet til ved behandling med assisteret reproduktion (tidligere kaldet kunstig befrugtning), hvor samtykke til behandlingen med assisteret reproduktion og erklæring om at skulle være barnets medmor er afgivet den 1. december 2013 eller derefter. Det er som altovervejende hovedregel Statsforvaltningen, der behandler sager om medmoderskab. Se punkt 2 om kompetence til at registrere faderskab og medmoderskab.

Efter lovens § 33 er der fastsat nærmere administrative regler for behandlingen af sager om registrering af faderskab og medmoderskab i bekendtgørelse om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med anmeldelse af barnets fødsel (herefter omtalt som ”bekendtgørelsen” i denne vejledning).

Spørgsmålet om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med fødslen løses i dag så vidt muligt ens for gifte og ugifte forældre.

2. Kompetence til at registrere faderskab og medmoderskab

Efter lovens bestemmelser er der en klar opdeling af kompetencen til at registrere faderskab og medmoderskab. Registrering af faderskab i forbindelse med barnets fødsel foretages som udgangspunkt af personregisterføreren, mens registrering af medmoderskab som udgangspunkt foretages af Statsforvaltningen. Er et faderskab eller et medmoderskab anerkendt over for Statsforvaltningen før barnets fødsel, foretages registreringen heraf dog af personregisterføreren i forbindelse med anmeldelsen af barnets fødsel (se punkt 2.1. og 2.2.).

2.1. Kompetence til at registrere faderskab

Personregisterføreren foretager registrering af faderskab i følgende tilfælde:

- 1) Registrering af faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en mand, jf. lovens § 1 (se punkt 3.1.).
- 2) Registrering af faderskab ved en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af faderskab, når et barn er født af en ugift kvinde, jf. lovens § 2 (se punkt 3.2.).
- 3) Registrering af faderskab på grundlag af en anerkendelse heraf inden barnets fødsel, jf. lovens § 3 (se punkt 3.3.).

Statsforvaltningen foretager registrering af faderskab i følgende tilfælde:

- 1) Registrering af en kendt sæddonors faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, jf. lovens § 1 a (se punkt 4.1.).

2.2. Kompetence til at registrere medmoderskab

Statsforvaltningen foretager registrering af medmoderskab i følgende tilfælde:

- 1) Registrering af medmoderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, jf. lovens § 3 a (se punkt 4.2.).
- 2) Registrering af medmoderskab ved en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab, når et barn er født af en ugift kvinde, jf. lovens § 3 b (se punkt 4.3.).

Personregisterføreren foretager registrering af medmoderskab i følgende tilfælde:

- 1) Registrering af medmoderskab på grundlag af en anerkendelse heraf over for Statsforvaltningen inden barnets fødsel, jf. lovens § 3 c (se punkt 3.3.).

2.3. Personregisterførerens stedlige kompetence

Når det er personregisterføreren, der skal registrere et faderskab eller et medmoderskab, jf. punkt 2.1. og 2.2., er det personregisterføreren i det sogn, hvortil barnets fødsel anmeldes, der foretager registreringen. I de sønderjyske landsdele foretages registreringen dog af personregisterføreren i den kommune, hvortil barnets fødsel anmeldes. Dette fremgår af §§ 2 og 10 i bekendtgørelsen.

2.4. Sagsgangen ved anmeldelse af barnets fødsel

Det fremgår af § 1 i lov om anmeldelse af fødsler og dødsfald (lov nr. 225 af 31. maj 1968 med senere ændringer), at fødsler, der finder sted her i landet eller om bord i skibe eller luftfartøjer, hvis første ankomststed derefter er en dansk havn eller lufthavn, skal anmeldes til Den Elektroniske Kirkebog og CPR.

Efter § 2 i lov om anmeldelse af fødsler og dødsfald foretages anmeldelsen af en jordemoder, der har medvirket ved fødslen. Hvis en jordemoder ikke har medvirket, er det den eller dem, der har forældremyndigheden over barnet, der har pligt til at anmelde fødslen. Når jordemoderen (eller forældremyndighedsindehaveren) anmelder barnets fødsel, gives der oplysninger om moren og barnet. Derudover gives der normalt også oplysninger om barnets far eller medmor (hvis den anden forælder er kendt).

Når personregisterføreren modtager en fødselsanmeldelse, undersøger personregisterføreren, om den anden forælder til barnet kan registreres i forbindelse med barnets fødsel, f.eks. i en situation, hvor moren ikke er gift, og hvor moren og en mand sammen indgiver en omsorgs- og ansvarserklæring til personregisterføreren (se mere herom i punkt 3.2.). Der vil derfor normalt gå op til ca. 14 dage efter barnets fødsel, før personregisterføreren registrerer fødslen, da personregisterførerens registrering af den anden forælder i bekræftende fald sker samtidig med fødselsregistreringen.

Registrering af et faderskab eller medmoderskab kan kun ske i forbindelse med barnets fødsel. Hvis forældrene ikke indsender de nødvendige oplysninger, blanketter m.v. til personregisterføreren inden ca. 14 dage efter barnets fødsel, afslutter personregisterføreren sagen herom og registrerer kun fødslen. Personregisterføreren giver samtidig Statsforvaltningen meddelelse om, at der ikke er registreret et faderskab eller medmoderskab i forbindelse med fødslen, jf. punkt 3.5 nedenfor.

Hvis moren er gift med en kvinde eller har en registreret partner, eller hvis moren er ugift, og det fremgår af fødselsanmeldelsen eller de øvrige oplysninger i sagen, at den anden forælder er en kvinde (medmor), videresender personregisterføreren straks sagen om registrering af medmoderskab til Statsforvaltningen. Sagen skal dog ikke videresendes til Statsforvaltningen, hvis et faderskab eller medmoderskab

er anerkendt over for Statsforvaltningen før barnets fødsel. Er dette tilfældet, er det personregisterføreren, der registrerer faderskabet eller medmoderskabet efter lovens §§ 3 eller 3 c (se mere herom i punkt 3.3.).

Når personregisterføreren videresender en sag om registrering af faderskab eller medmoderskab til behandling hos Statsforvaltningen, skal personregisterføreren samtidig registrere barnets fødsel og skal således ikke afvente Statsforvaltningens behandling af sagen.

Hvis personregisterføreren efter videresendelsen af sagen eventuelt modtager yderligere oplysninger om faderskabet eller medmoderskabet til barnet, f.eks. i form af en omsorgs- og ansvarserklæring fra barnets mor og en mand, kan personregisterføreren ikke på dette grundlag registrere manden som forælder til barnet. Dette skyldes, at personregisterføreren afslutter behandlingen af sagen med registreringen af barnets fødsel. De nye oplysninger, som personregisterføreren har modtaget, skal derfor videresendes til Statsforvaltningen.

Da registrering af et faderskab eller medmoderskab kun kan ske i forbindelse med barnets fødsel, skal en sag herom hos Statsforvaltningen også kunne afsluttes inden ca. 14 dage efter barnets fødsel. Hvis Statsforvaltningen ikke inden dette tidspunkt modtager de nødvendige oplysninger, blanketter m.v., som er nødvendige for at registrere den anden forælder til barnet, overgår sagen til behandling efter lovens kapitel 2, jf. dog lovens § 7, stk. 2. Sagen skal således behandles som en egentlig sag om faderskab eller medmoderskab, hvor der bl.a. vil være mulighed for efter behov at foretage retsgenetiske undersøgelser og/eller indhente udtalelse fra embedslægen om, i hvilken periode moren blev gravid, og moren har oplysningspligt efter lovens § 8.

Lovens § 7, stk. 2, omhandler situationer, hvor barnet er dødt. I disse tilfælde skal faderskab eller medmoderskab kun søges fastslået, hvis moren eller nogen, som har retlig interesse i det, anmoder om det.

3. Sager om registrering af faderskab og medmoderskab hos personregisterføreren

Som nævnt i punkt 2 behandler personregisterføreren de fleste sager om registrering af faderskab i forbindelse med anmeldelse af et barns fødsel. Den eneste undtagelse hertil er sager om registrering af en kendt sæddonors faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner. Disse sager behandles af Statsforvaltningen (se punkt 4.1.).

Omvendt behandler Statsforvaltningen de fleste sager om registrering af medmoderskab i forbindelse med anmeldelse af et barns fødsel. Den eneste undtagelse hertil er sager om registrering af medmoderskab i forbindelse med et barns fødsel, hvor medmoderskabet er anerkendt over for Statsforvaltningen inden barnets fødsel. Disse sager om registrering behandles af personregisterføreren (se punkt 3.3.).

3.1. Registrering af faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en mand

Efter børnelovens § 1, stk. 1, anses en ægtemand som far til barnet. Personregisterføreren skal sikre sig, at ægteskabet består på det tidspunkt, hvor barnet fødes. Det er derimod uden betydning, om samlivet mellem ægtefællerne på fødselstidspunktet er eller har været ophævet. Forholdene i den periode, hvor moren blev gravid (konceptionsperioden), er normalt uden betydning.

Registreringen af faderskabet sker i forbindelse med registrering af barnets fødsel, jf. nedenfor.

Der gælder tre undtagelser fra denne hovedregel. Disse er nævnt i lovens § 1, stk. 2, nr. 1-3,:

- 1) Hvis ægtefællerne på tidspunktet for barnets fødsel er separerede, kan ægtemanden ikke automatisk registreres som far til barnet. Separerede ægtefæller kan heller ikke få registreret faderskabet efter lovens § 2 ved at udfylde en omsorgs- og ansvarserklæring, da denne bestemmelse kun gælder, hvis

moren er ugift. Manden må i disse tilfælde anerkende faderskabet over for Statsforvaltningen, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Dette kan ske såvel før, jf. punkt 3.3., som efter barnets fødsel.

- 2) Har moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel haft en anden ægtefælle eller en registreret partner uden at være separeret, kan ægtemanden ikke automatisk registreres som far til barnet. Ægtemanden må i disse tilfælde anerkende faderskabet over for Statsforvaltningen, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Dette kan ske både før, jf. punkt 3.3., eller efter barnets fødsel.
- 3) Endelig kan ægtemanden ikke registreres som far til barnet, hvis begge ægtefæller anmoder om, at der rejses faderskabssag. Det er ikke tilstrækkeligt, at den ene af ægtefællerne anmoder herom. I sådanne tilfælde skal ægtemanden registreres som barnets far, og den ægtefælle, der har gjort indsigelse, må henvises til efterfølgende at rejse en sag om faderskab ved Statsforvaltningen.

Der gælder ikke særlige formkrav til ægtefællernes anmodning om rejsning af faderskabssag. Denne kan f.eks. fremgå af fødselspapirerne, eller ægtefællerne kan kontakte personregisterføreren herom. Er registrering af faderskabet allerede sket, henvises ægtefællerne (eller en af dem) til selv at rejse faderskabssag ved Statsforvaltningen med henblik på at få den foretagne registrering ændret.

Selvom ægtemanden er død før barnets fødsel, kan han registreres som far, hvis dødsfaldet er sket inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, jf. lovens § 1, stk. 3.

Dette gælder dog ikke, hvis ægtefællerne på dødstidspunktet var separerede, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller en registreret partner uden at være separeret, eller hvis moren anmoder om, at der rejses faderskabssag. Disse undtagelser fremgår af lovens § 1, stk. 4, nr. 1-3, og svarer til dem, der gælder, hvis ægtemanden ikke var død.

Efter bekendtgørelsens § 17 skal forældrene i visse tilfælde sende deres fødsels- og navneattest eller fødsels- og døbsattest til personregisterføreren. I nogle tilfælde skal der også sendes dokumentation for morens civilstand. Disse dokumenter kan også i nogle tilfælde være udenlandske dokumenter. Se mere herom i punkt 5. Hvis betingelserne i lovens § 1 er opfyldt, registrerer personregisterføreren faderskabet i overensstemmelse med de gældende regler om notering i personregistret.

Når registrering af en ægtemands faderskab er sket, sender personregisterføreren skriftlig meddelelse herom til ægtemanden eller dennes dødsbo, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2.

Registreringen er foreløbig i seks måneder efter, at barnet er født, jf. lovens § 5 (se mere herom i punkt 6).

Da forældrene er gift med hinanden, medfører registreringen, at der automatisk er fælles forældremyndighed over barnet, jf. § 6, stk. 1, i forældreansvarsloven.

Kan registrering af faderskabet ikke ske, giver personregisterføreren Statsforvaltningen meddelelse herom, jf. nedenfor i punkt 3.5.

3.2. Registrering af faderskab til et barn født af en ugift kvinde

Efter lovens § 2, stk. 1, anses en mand som far til barnet, hvis han og den ugifte mor skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Registrering af faderskabet sker i forbindelse med registrering af barnets fødsel ved en omsorgs- og ansvarserklæring fra forældrene.

Det fremgår af lovens § 2, stk. 2, at hvis barnet er dødfødt eller dør, før registreringen af fødslen finder sted, kan en mand i forbindelse med registreringen af barnets fødsel registreres som far til barnet, hvis han og den ugifte mor sammen skriftligt erklærer, at de ønsker ham registreret som far – en erklæring om registrering af faderskab.

En omsorgs- og ansvarserklæring skal indgives til personregisterføreren ved digital selvbetjening på www.borger.dk (se punkt 3.2.1.), mens en erklæring om registrering af faderskab (hvis barnet er dødt) indgives på en blanket (se punkt 3.2.2.).

3.2.1. Digital selvbetjening ved indgivelse af en omsorgs- og ansvarserklæring

En omsorgs- og ansvarserklæring indgives digitalt til personregisterføreren ved anvendelse af den digitale løsning, som Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening), jf. lovens § 33 a, stk. 1. Personregisterføreren afviser at modtage erklæringen, hvis den ikke er indgivet digitalt, medmindre der foreligger særlige forhold efter lovens § 33 a, stk. 3. Den digitale erklæring skal underskrives af begge forældre med NemID.

Hvis personregisterføreren mener, at der foreligger særlige forhold, der gør, at forældrene ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, skal personregisterføreren efter lovens § 33 a, stk. 3, tilbyde, at erklæringen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Er dette tilfældet, skal omsorgs- og ansvarserklæringen indgives på en godkendt blanket, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1, og § 18, nr. 1. Blanketten skal underskrives personligt af begge forældre og skal være bekræftet af to vittighederstidner eller en advokat. Dette kræves dog ikke, hvis blanketten underskrives ved personligt møde for personregisterføreren.

Det er personregisterføreren, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på forældrenes beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom personregisterføreren ud fra en helhedsvurdering af forældrene må bedømme, om forældrene vil kunne indgive erklæringen digitalt efter modtagelse af hjælp hertil.

Særlige forhold kan for eksempel foreligge, hvor der er tale om forældre med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, forældre, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte forældre, forældre med psykiske lidelser, hjemløse, forældre med sprogsvanskeligheder m.v., hvor vejledning m.v. fra personregisterførerens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte forældre, der gør, at forældrene ikke kan ansøge digitalt. Tilsvarende vil der også være forældre fra de nævnte grupper, der kan ansøge digitalt, og derfor skal ansøge digitalt.

Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en forælder er indsat i fængsel eller er institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor forælderen ikke kan indgive erklæringen digitalt.

En faderskabssag kan behandles i Danmark, selvom en af forældrene er udenlandsk statsborger med bopæl i udlandet. Udenlandske statsborgere med bopæl i udlandet kan imidlertid ikke få NemID. Da en omsorgs- og ansvarserklæring skal underskrives af begge forældre, må det anses som et særligt forhold, at en eller begge forældre ikke kan få NemID og derfor ikke kan anvende den digitale løsning.

Der er også andre grupper, der ikke kan få NemID, da dette f.eks. kræver, at den pågældende er oprettet i CPR. På Færøerne anvender man ikke CPR.

Det forhold, at en omsorgs- og ansvarserklæring kun kan indgives til personregisterføreren i umiddelbar forlængelse af barnets fødsel, kan gøre det vanskeligt for en forælder, der er dansk statsborger med bopæl i udlandet, og som ikke har NemID, at indsende erklæringen digitalt. Dette kan også anses som et særligt forhold.

Udover særlige forhold hos forældrene kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved indsendelsen af erklæringen eller hos personregisterføreren gør, at der ikke kan ansøges digitalt. Der kan eksempelvis være tale om, at den digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil personregisterføreren eksempelvis kunne anvisе forældrene en anden måde at indgive en omsorgs- og ansvarserklæring på, hvis det digitale selvbetjeningsystem er ude af drift. Personregisterføreren kan derefter efter lovens § 33 a, stk. 4, i sådanne helt ekstraordinære situationer også undlade at afvise en erklæring, der ikke er indgivet digitalt. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage erklæringen ikke-digitalt.

Ved administrationen af ordningen kan personregisterføreren informere forældrene om, hvordan de indgiver erklæringen m.v., herunder eventuelt at forældrene risikerer, at sagen henvises til Statsforvaltningen, hvis indgivelse af omsorgs- og ansvarserklæringen bliver afvist under henvisning til, at den ikke er indgivet digitalt. Personregisterføreren skal være opmærksom på, om der foreligger særlige forhold.

Parterne skal fremsende visse dokumenter sammen med erklæringen. Det drejer sig især om eventuelle udenlandske dokumenter, for eksempel dokumentation for, at et eventuelt tidligere ægteskab er opløst ved skilsmisse eller dødsfald. Disse dokumenter skal i mange tilfælde indeholde bekræftelse fra myndighederne i det pågældende land på, at de er ægte. Disse dokumenter skal som udgangspunkt fremlægges i original, fordi det skal være muligt for personregisterføreren at vurdere dokumenternes ægthed. Kravet om, at omsorgs- og ansvarserklæringen skal indgives digitalt, medfører ikke, at parterne også kan indgive alle bilag til anmodningen digitalt. Det vil fremgå af erklæringen, i hvilket omfang dokumenterne kan eller skal indgives digitalt, og i hvilket omfang dokumenterne skal fremlægges i original.

I forbindelse med fødselsforberedelserne eller senest i forbindelse med barnets fødsel vejleder jordemoderen eller lægen en ugift mor om, at en eventuel omsorgs- og ansvarserklæring skal indgives ved digital selvbetjening. Personregisterføreren kan også vejlede moren herom.

Det fremgår af lovens § 33 a, stk. 5, at en omsorgs- og ansvarserklæring anses for at være kommet frem til personregisterføreren, når den er tilgængelig for personregisterføreren, det vil sige fra det tidspunkt, hvor personregisterføreren har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af erklæringen. Det er således uden betydning, om eller hvornår personregisterføreren gør sig bekendt med indholdet af erklæringen.

En omsorgs- og ansvarserklæring vil normalt være tilgængelig for personregisterføreren på det tidspunkt, hvor personregisterføreren kan behandle eller læse erklæringen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i modtagelsessystemet eller i et datasystem. En erklæring, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, erklæringen er tilgængelig.

En omsorgs- og ansvarserklæring, der er tilgængelig i personregisterføreren's system eksempelvis klokken 23:59 den 30. november, er således kommet frem den 30. november, uanset at der ikke fysisk sidder en medarbejder og gør sig bekendt med erklæringen på dette tidspunkt, der ligger uden for normal arbejdstid/åbningstid. Det kan med digital selvbetjening præcist registreres, hvornår en omsorgs- og ansvarserklæring er kommet frem.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital omsorgs- og ansvarserklæring ikke fastlægges som følge af problemer med personregisterføreren's it-system eller andre lignende problemer, må erklæringen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor erklæringen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

3.2.2. Blanket ved indgivelse af en erklæring om registrering af faderskab

En erklæring om registrering af faderskab (hvis barnet er dødt) indgives ikke ved digital selvbetjening, men skal derimod indgives på en blanket, der er godkendt, jf. bekendtgørelsens § 18, nr. 3. En nærmere beskrivelse af blanketten findes neden for i punkt 3.2.5.

3.2.3. Behandlingen af omsorgs- og ansvarserklæringer og erklæringer om registrering af faderskab

Når forældre afgiver en omsorgs- og ansvarserklæring til personregisterføreren (uanset om dette sker digitalt eller i særlige tilfælde på en blanket), eller når forældre via en blanket afgiver en erklæring om registrering af faderskab (hvis barnet er dødt), kræves der ikke personligt møde. I tilfælde, hvor registreringen af faderskabet sker via en blanket, kan forældrene dog vælge at underskrive erklæringen ved møde for personregisterføreren.

Fremkommer omsorgs- og ansvarserklæringen eller erklæringen om registrering af faderskab først efter, at barnets fødsel er registreret, skal forældrene henvises til at anerkende faderskabet over for Statsforvaltningen (se punkt 2.4 og 3.5).

Der gælder to undtagelser fra hovedreglerne i lovens § 2, stk. 1 og 2. Disse undtagelser er nævnt i lovens § 2, stk. 3:

- 1) Hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller registreret partner uden at være separeret, kan faderskabet ikke registreres på baggrund af en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af faderskab afgivet af forældrene. Denne undtagelse svarer til, hvad der gælder for ægtemænd, og er nærmere omtalt i punkt 3.1. Registrering kan derimod godt ske, selvom moren i perioden har boet sammen med en anden mand eller kvinde. Det afgørende er, at de ikke har været gift.
- 2) Faderskabet kan heller ikke registreres på baggrund af en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af faderskab, der er afgivet af forældrene over for personregisterføreren, hvis en eller begge forældre på tidspunktet for erklæringen er umyndig eller under værgemål.

Foreligger der ved fødselsanmeldelsen en gyldig omsorgs- og ansvarserklæring eller erklæring om registrering af faderskab, registrerer personregisterføreren faderskabet på grundlag af oplysningerne i fødselspapirerne og forældrenes attester/oplysninger i CPR.

I forbindelse med registrering i personregistret anføres datoen for personregisterførerens modtagelse af omsorgs- og ansvarserklæringen eller erklæringen om registrering af faderskab. Personregisterføreren påser samtidig, at erklæringen er korrekt udfyldt. Er dette ikke tilfældet, følges fremgangsmåden, der er beskrevet i punkt 3.4. Der udstedes fødsels- og navneattest (evt. fødselsattest for unavngiven) for barnet med begge forældrene i forældrerubrikken. Personregisterføreren udleverer samtidig en bekræftelse om modtagelse af en digitalt indgivet omsorgs- og ansvarserklæring, en kopi af en på blanket indgivet omsorgs- og ansvarserklæring eller en kopi af erklæringen om registrering af faderskab til forældrene med påtegning om, at faderskabet er registreret.

Efter bekendtgørelsens § 17 skal forældrene i visse tilfælde sende deres fødsels- og navneattest eller fødsels- og dåbsattest til personregisterføreren. I nogle tilfælde skal der også sendes dokumentation for morens civilstand. Disse dokumenter kan også i nogle tilfælde være udenlandske dokumenter. Se mere herom i punkt 5.

Registreringen af et faderskab er foreløbig i seks måneder efter, at barnet er født, jf. lovens § 5 (se mere herom i punkt 6).

Kan registrering af faderskabet ikke ske, giver personregisterføreren Statsforvaltningen meddelelse herom, jf. nedenfor under punkt 3.5.

3.2.4. Omsorgs- og ansvarserklæringen

Erklæringen skal indeholde oplysninger om følgende: Farens og morens navn, CPR-nr., adresse, postnummer, by, land, telefonnummer og eventuel e-mail adresse. Ved forældrenes underskrift (enten med NemID eller ved underskrift på blanket) erklærer forældrene, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Endvidere erklærer de, at de er bekendt med retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen. Omsorgs- og ansvarserklæringen indeholder en vejledning om disse retsvirkninger. Det fremgår bl.a., at forældrene får fælles forældremyndighed, jf. også punkt 7. Ønsker forældrene yderligere vejledning om forældremyndighed, henvises de til at kontakte Statsforvaltningen.

Derudover erklærer moren, at hun ikke inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller registreret partner uden at være separeret.

Er der tvivl om, hvorvidt forældrene har forstået retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen, kan faderskabet ikke registreres. Se nærmere herom i punkt 3.4.

En omsorgs- og ansvarserklæring kan anvendes i flere situationer. Hovedanvendelsesområdet for erklæringen er, at ugifte par kan indgive den digitalt eller i særlige tilfælde på en blanket til personregisterføringen i forbindelse med fødselsanmeldelsen, hvorefter registrering af faderskabet kan ske i overensstemmelse med de regler, der er omtalt ovenfor.

Erklæringen kan imidlertid også anvendes, hvis forældrene har valgt at anerkende faderskabet over for Statsforvaltningen inden barnets fødsel. Denne situation er nærmere omtalt i punkt 3.3. Endelig kan erklæringen anvendes i forbindelse med anerkendelse af et faderskab over for Statsforvaltningen, retten eller en dansk repræsentation i udlandet efter barnets fødsel. Dette omfatter også situationer, hvor Statsforvaltningen under en faderskabssag anmoder Rigsombudsmanden på Færøerne eller Rigsombudsmanden i Grønland om bistand til sagen, fordi en part bor eller opholder sig der.

Anerkendes faderskabet over for retten på en blanket, er det tilstrækkeligt, at det af blanketten fremgår, at forældrene har underskrevet erklæringen i overværelse af dommeren. For så vidt angår vidner m.v. gælder her det samme som ved anerkendelse over for Statsforvaltningen inden barnets fødsel.

3.2.5. Erklæring om registrering af faderskab (barnet er dødfødt eller er død kort efter fødslen)

Erklæringen afgives skriftligt på en godkendt blanket, jf. bekendtgørelsens § 18, nr. 3.

Erklæringen skal indeholde oplysninger om følgende: Farens og morens navn, CPR-nr., adresse, postnummer, by, land, telefonnummer og eventuel e-mailadresse. Blanketten skal være underskrevet af begge forældre. Ved deres underskrift erklærer moren sammen med manden, at de ønsker ham registreret som barnets far. Endvidere erklærer de, at de er bekendt med retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen. På blankettens bagside er optrykt en vejledning om disse retsvirkninger. Ønsker forældrene yderligere vejledning, henvises de til at kontakte Statsforvaltningen, jf. herved også punkt 7.

Faderskabet kan som oven for nævnt ikke registreres på baggrund af en erklæring om registrering af faderskab, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller registreret partner uden at være separeret. Personregisterføreren bør derfor være opmærksom på, at moren på fødselsanmeldelsen har besvaret dette spørgsmål benægtende.

Er der tvivl om, hvorvidt forældrene har forstået retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen, kan faderskabet ikke registreres. Se nærmere herom i punkt 3.4.

Forældrenes underskrifter og dateringens rigtighed skal være bekræftet af en advokat eller to vitterlighedsvidner, medmindre erklæringen underskrives af begge forældre i overværelse af personregisterføreren.

Erklæringen om registrering af faderskab kan kun anvendes, hvis barnet er dødfødt eller dør, før registreringen af fødslen har fundet sted, og kan kun afgives over for personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel. Hvis barnet er død, og faderskabet ikke registreres i forbindelse med barnets fødsel, skal personregisterføreren give Statsforvaltningen meddelelse herom, hvis moren eller nogen, som har retlig interesse i, at faderskabet fastslås, anmoder om det. Hvis registreringen sker på baggrund af en erklæring om registrering af faderskab, skal der vedlægges en dødsattest for barnet, medmindre dette fremgår af CPR.

3.3. Registrering af faderskab eller medmoderskab på grundlag af en anerkendelse over for Statsforvaltningen inden barnets fødsel

Forældre kan vælge at anerkende et faderskab eller medmoderskab over for Statsforvaltningen inden barnets fødsel. Reglerne herom findes i lovens § 14.

Efter lovens § 3 og § 3 c kan et faderskab eller et moderskab registreres af personregisterføreren i forbindelse med registrering af barnets fødsel, hvis faderskabet eller medmoderskabet er anerkendt over for Statsforvaltningen inden fødslen. Faderskab kan anerkendes efter lovens § 14, stk. 1, stk. 2, nr. 1, eller stk. 4, nr. 1. Medmoderskab kan anerkendes efter lovens § 14, stk. 1. Ved afslutningen af sagen hos Statsforvaltningen har forældrene fået udleveret dokumentation for anerkendelsen af faderskabet eller medmoderskabet. Denne dokumentation skal indgives til personregisterføreren, når fødslen senere anmeldes.

Anerkendelse af faderskab eller medmoderskab før barnets fødsel kan ske ved en omsorgs- og ansvarserklæring til Statsforvaltningen. Er der tale om anerkendelse af et faderskab, kan forældrene imidlertid også have valgt at anerkende faderskabet over for Statsforvaltningen uden at afgive en omsorgs- og ansvarserklæring. Det kan bl.a. være tilfældet i en situation, hvor ingen af forældrene bestrider, at det er deres fælles barn, men hvor de ikke agter sammen at tage sig af barnet. I disse tilfælde får forældrene ikke automatisk fælles forældremyndighed, jf. punkt 7.

Personregisterføreren lægger anerkendelsen over for Statsforvaltningen til grund for registrering af faderskabet eller medmoderskabet i forbindelse med anmeldelsen af fødslen. Dette gælder også, selvom barnet er dødfødt eller dør kort efter fødslen.

Efter bekendtgørelsens § 17 skal forældrene i visse tilfælde sende deres fødsels- og navneattest eller fødsels- og dødsattest til personregisterføreren. I nogle tilfælde skal der også sendes dokumentation for morens civilstand. Disse dokumenter kan også i nogle tilfælde være udenlandske dokumenter. Se mere herom i punkt 5.

En registrering af et faderskab eller medmoderskab er foreløbig i seks måneder efter, at barnet er født, jf. lovens § 5 (se mere herom i punkt 6).

3.4. Tvivl om hvorvidt faderskab eller medmoderskab kan registreres

Personregisterføreren sender kopi af fødselspapirerne til Statsforvaltningen, hvis der er tvivl om, hvorvidt betingelserne for at registrere faderskabet eller medmoderskabet samtidig med registrering af fødslen er opfyldt, jf. bekendtgørelsens §§ 8 og 15.

I nogle tilfælde vil en foreliggende tvivl kunne afklares ved, at personregisterføreren kontakter forældrene. Dette kan for eksempel være tilfældet, hvis det af fødselsanmeldelsen fremgår, at forældrene har udfyldt en omsorgs- og ansvarserklæring om faderskab, men denne ikke er modtaget. Det kan også være tilfældet, hvis forældrene forud for barnets fødsel over for Statsforvaltningen har anerkendt faderskabet eller medmoderskabet, uden at dokumentation herfor er indgivet til personregisterføreren. Der kan også i det konkrete tilfælde opstå tvivl, hvis f.eks. forældre, som ikke inden fødslen har været ved Statsforvaltningen, har udfyldt og dateret en omsorgs- og ansvarserklæring om faderskab lang tid før barnets fødsel. Sådanne mindre problemer bør løses smidigt, således at faderskabet eller medmoderskabet kan registreres af personregisterføreren i forbindelse med registrering af fødslen. Hvis personregisterføreren først har registreret fødslen, kan faderskabet eller medmoderskabet dog ikke registreres. I disse tilfælde må forældrene derfor henvises til at anerkende faderskabet eller medmoderskabet over for Statsforvaltningen.

Personregisterføreren skal ikke påse, at forældrene har forstået retsvirkningerne af, at faderskabet eller medmoderskabet registreres. Opstår der undtagelsesvist tvivl herom, kan faderskabet dog ikke registreres, jf. bekendtgørelsens §§ 8 og 15.

Bliver personregisterføreren opmærksom på, at parterne muligvis ikke har forstået, at f.eks. afgivelse af en omsorgs- og ansvarserklæring om faderskab medfører retsvirkninger som eksempelvis fælles forældremyndighed, bidragspligt og arveret, bør personregisterføreren undlade at registrere faderskabet i forbindelse med fødslen. I stedet skal parterne henvises til Statsforvaltningen, hvor de efter at have modtaget den fornødne vejledning vil kunne anerkende faderskabet.

3.5. Registrering af faderskab eller medmoderskab kan ikke ske

Hvis faderskabet eller medmoderskabet til et barn ikke kan registreres i forbindelse med barnets fødsel, giver personregisterføreren meddelelse herom til Statsforvaltningen med begrundelse for den manglende registrering. Moderen underrettes ved kopi af meddelelsen til Statsforvaltningen. Sagens bilag eller kopi heraf vedlægges til Statsforvaltningen, der herefter indleder en sag om faderskab eller medmoderskab.

De tilfælde, hvor personregisterføreren ikke kan registrere et faderskab eller et medmoderskab, fremgår af bekendtgørelsens §§ 8 og 15.

Efter bekendtgørelsens § 8 kan personregisterføreren ikke registrere et faderskab, hvis:

- 1) betingelserne efter lovens §§ 1, 2 og 3 ikke er opfyldt,
- 2) betingelserne i §§ 3-6 eller 17 i bekendtgørelsen ikke er opfyldt,
- 3) der er tvivl om, hvorvidt betingelserne for at registrere faderskab er opfyldt, eller
- 4) faderskab til et barn født af en ugift kvinde i øvrigt ikke kan registreres.

Efter bekendtgørelsens § 15 kan personregisterføreren ikke registrere et medmoderskab, hvis:

- 1) betingelserne efter lovens § 3 c ikke er opfyldt,
- 2) betingelserne i §§ 14 eller 17 i bekendtgørelsen ikke er opfyldt, eller
- 3) der er tvivl om, hvorvidt betingelserne for at registrere medmoderskab er opfyldt.

4. Sager om registrering af faderskab og medmoderskab hos Statsforvaltningen

Sager om registrering af medmoderskab i forbindelse med anmeldelse af et barns fødsel behandles som udgangspunkt af Statsforvaltningen. Den eneste undtagelse hertil er sager om registrering af medmoderskab i forbindelse med et barns fødsel, hvor medmoderskabet er anerkendt over for Statsforvaltningen inden barnets fødsel. Disse sager om registrering behandles af personregisterføreren (se punkt 3.3).

Omvendt behandler personregisterføreren de fleste sager om registrering af faderskab i forbindelse med anmeldelse af et barns fødsel. Den eneste undtagelse hertil er sager om registrering af en kendt sæddonors faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner. Disse sager behandles af Statsforvaltningen (se punkt 4.1).

4.1. Registrering af en kendt sæddonors faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner

Efter lovens § 1 a kan en kendt sæddonors faderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres af Statsforvaltningen i forbindelse med barnets fødsel, hvis betingelserne i lovens § 27 a, stk. 1, er opfyldt, jf. dog lovens § 1 a, stk. 3. Dette gælder også, selvom sæddonoren er død før barnets fødsel, men efter at moren har modtaget behandling med assisteret reproduktion, jf. lovens § 1 a, stk. 2.

Lovens § 27 a, stk. 1, regulerer faderskab og medmoderskab i situationer, hvor en kvinde (moren), der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar med sæd fra en kendt mand. I sådanne situationer, hvor alle tre involverede parter er enige om behandlingen med assisteret reproduktion, anses manden som udgangspunkt som barnets far, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne behandling, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Endvidere skal ægtefællen, den registrerede partner eller partneren have givet skriftligt samtykke til, at den kvinde, der skal føde barnet, behandles med assisteret reproduktion. Manden anses dog ikke som far til barnet, hvis alle tre parter skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren skal være barnets medmor, jf. bestemmelsens stk. 2. Se mere herom i punkt 4.2. og 4.3.

Samtykket fra morens ægtefælle eller registrerede partner og mandens erklæring om, at han skal være barnets far, skal afgives på en godkendt blanket, jf. bekendtgørelsens § 18, nr. 7. Samtykket og erklæringen skal afgives inden behandlingen med assisteret reproduktion påbegyndes. Blanketten skal være underskrevet af alle tre parter. De tre underskrifter og dateringens rigtighed skal være bekræftet af en advokat eller to vitterlighedsvidner. Dette gælder dog ikke, hvis blanketten er underskrevet ved møde for en sundhedsperson. Blanketten skal tillige være påtegnet af en sundhedsperson.

Det er således ikke nødvendigt, at sæddonor vedkender sig faderskabet over for Statsforvaltningen. Vedkendelsen er indeholdt i den erklæring, som han afgav forud for behandlingen med assisteret reproduktion. Det er ligeledes ikke nødvendigt, at moren eller hendes ægtefælle eller registrerede partner accepterer, at sæddonor registreres som barnets far.

Registreringen kan kun ske i forbindelse med barnets fødsel. Dette indebærer i praksis, at Statsforvaltningen skal modtage de dokumenter m.v., der er nødvendige for registreringen, inden ca. 14 dage efter barnets fødsel. Er betingelserne for registrering opfyldt, udleveres en kopi af blanketten med samtykke og erklæring med Statsforvaltningens påtegning til forældrene. Den originale blanket opbevares i Statsforvaltningens arkiv i 30 år. Statsforvaltningen indberetter samtidig faderskabet til Det Centrale Personregister.

Efter bekendtgørelsens § 17 skal forældrene i visse tilfælde sende deres fødsels- og navneattest eller fødsels- og dåbsattest til personregisterføreren. I nogle tilfælde skal der også sendes dokumentation for morens civilstand. Disse dokumenter kan også i nogle tilfælde være udenlandske dokumenter. Se mere herom i punkt 5.

I tilfælde, hvor Statsforvaltningen ikke modtager de dokumenter m.v., der er nødvendige, kan registreringen ikke ske efter lovens § 1 a, men sagen overgår til Statsforvaltningens behandling af faderskabssager efter lovens kapitel 2. Manden får herved mulighed for at anerkende faderskabet efter lovens § 14, stk. 4.

Det fremgår af lovens § 1 a, stk. 3, at Statsforvaltningen ikke kan registrere faderskabet, hvis:

- 1) moderen inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift (med en mand eller en kvinde) eller registreret partner med en anden end den kvinde, der har givet samtykke efter lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, uden at være separeret, eller
- 2) en af de tre parter, der er omfattet af § 27 a, anmoder om, at der rejses sag om faderskab eller medmoderskab.

Det er ikke til hinder for registreringen af medmoderskab efter lovens § 1 a, at en anden mand har haft seksuelt forhold til moren i den periode, hvor hun blev gravid. En sådan mand vil, når særlige betingelser er opfyldt, kunne få efterprøvet, om han er barnets far, jf. lovens § 6. Endvidere har forældrene efter lovens § 5 mulighed for at rejse faderskabssag eller medmoderskabssag over for Statsforvaltningen (se mere herom i punkt 6).

Registrering af faderskab efter lovens § 1 a medfører, at forældrene automatisk får fælles forældremyndighed, jf. forældreansvarslovens § 7, stk. 1, nr. 3.

Registreringen er foreløbig i seks måneder efter, at barnet er født, jf. lovens § 5 (se mere herom i punkt 6).

4.2. Registrering af medmoderskab til et barn født af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner

Efter lovens § 3 a, stk. 1, kan morens kvindelige ægtefælle eller registrerede partner blive registreret som barnets medmoder, hvis betingelserne i lovens §§ 27 eller 27 a er opfyldt. Bestemmelsen finder kun anvendelse, hvis ægteskabet eller det registrerede partnerskab består på det tidspunkt, hvor barnet fødes. Medmoderskabet vil dog også kunne registreres i tilfælde, hvor ægtefællen eller den registrerede partner er død før barnets fødsel, men efter at moren har modtaget behandling med assisteret reproduktion, jf. lovens § 3 a, stk. 3. Registreringen af medmoderskabet foretages af Statsforvaltningen i forbindelse med barnets fødsel.

Det er efter lovens § 27 en betingelse, at morens kvindelige ægtefælle eller registrerede partner har givet samtykke til, at moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion med sæd fra en ikke kendt (anonym) donor, og at barnet må antages at være blevet til ved denne behandling. Samtykket skal også indeholde en erklæring om, at den kvindelige ægtefælle eller registrerede partner skal være barnets medmor.

Det fremgår af lovens § 27 a, at hvis en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar med sæd fra en kendt mand, dvs. en mand som har doneret sæden til netop denne bestemte kvinde, anses manden som udgangspunkt som barnets far, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne behandling, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Endvidere skal ægtefællen eller den registrerede partner have givet skriftligt samtykke til, at den kvinde, der skal føde barnet, behandles med assisteret reproduktion. Se mere herom i punkt 4.1. De tre parter kan dog skriftligt erklære, at ægtefællen eller den registrerede partner skal være barnets medmor. Ved afgivelse af denne erklæring anses ægtefællen eller den registrerede partner som barnets medmor.

Samtykke og erklæring om medmoderskab efter lovens §§ 27 og 27 a afgives på en godkendt blanket, jf. bekendtgørelsens § 18, nr. 8. Samtykket og erklæringen skal afgives inden behandlingen med assisteret

reproduktion påbegyndes. Er der tale om medmoderskab efter lovens § 27, skal moren og den kvindelige ægtefælle eller registrerede partner underskrive blanketten. Er der tale om medmoderskab efter lovens § 27 a, skal blanketten være underskrevet af alle tre parter. Underskrifterne og dateringens rigtighed skal være bekræftet af en advokat eller to vitterlighedsvidner. Dette gælder dog ikke, hvis blanketten er underskrevet ved møde for en sundhedsperson. Blanketten skal tillige være påtegnet af en sundhedsperson.

Efter bekendtgørelsens § 17 skal forældrene i visse tilfælde sende deres fødsels- og navneattest eller fødsels- og dåbsattest til personregistreringsmyndigheden. I nogle tilfælde skal der også sendes dokumentation for morens civilstand. Disse dokumenter kan også i nogle tilfælde være udenlandske dokumenter. Se mere herom i punkt 5.

Registreringen er foreløbig i seks måneder efter, at barnet er født, jf. lovens § 5 (se mere herom i punkt 6).

To kvinder, der er gift med hinanden eller har indgået registreret partnerskab med hinanden, får automatisk fælles forældremyndighed over barnet, jf. § 6, stk. 1, i forældreansvarsloven.

Registreringen kan kun ske i forbindelse med barnets fødsel. Dette indebærer i praksis, at Statsforvaltningen skal modtage de dokumenter m.v., der er nødvendige for registreringen, inden ca. 14 dage efter barnets fødsel. Er betingelserne for registrering opfyldt, udleveres en kopi af blanketten med samtykke og erklæring med Statsforvaltningens påtegning til forældrene. Den originale blanket opbevares i Statsforvaltningens arkiv i 30 år. Statsforvaltningen indberetter samtidig medmoderskabet til Det Centrale Personregister.

I tilfælde, hvor Statsforvaltningen ikke modtager de dokumenter m.v., der er nødvendige, kan registreringen ikke ske efter lovens § 3 a, og sagen overgår til behandling af sager om medmoderskab efter lovens kapitel 2. Den kvindelige ægtefælle eller registrerede partner får herved mulighed for at anerkende medmoderskabet efter lovens § 14, stk. 5.

Efter lovens § 3 a, stk. 2 og 4, kan medmoderskabet ikke registreres:

- 1) Hvis ægtefællerne eller de registrerede partnere på tidspunktet for barnets fødsel er separerede. Denne undtagelse omfatter ikke situationer, hvor samlivet på fødselstidspunktet er eller har været ophævet, hvor forældrene endnu ikke er separerede ved bevilling, eller hvor en bevilling er bortfaldet, fordi forældrene har genoptaget samlivet.
- 2) Hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle (mand eller kvinde) eller en anden registreret partner uden at være separeret.
- 3) Hvis begge ægtefæller eller de registrerede partnere anmoder om, at der rejses sag om faderskab eller medmoderskab, eller hvis ægtefællen eller den registrerede partner er død, og moren anmoder om, at der rejses sag om faderskab eller medmoderskab.

Hvis ægtefællen eller den registrerede partner dør, efter barnet er født, kan ægtefællens eller den registrerede partners dødsbo ikke forhindre, at medmoderskabet registreres, men boet kan i stedet rejse sag om fader- eller medmoderskab, jf. lovens § 5, stk. 2.

4.3. Registrering af medmoderskab til et barn født af en ugift kvinde

Efter lovens § 3 b kan en kvinde anerkende medmoderskabet til et barn, hvis hun sammen med moren erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet (en omsorgs- og ansvarserklæring). I sådanne tilfælde registreres den pågældende kvinde som medmor til barnet, når betingelserne i lovens §§ 27 eller 27 a, stk. 2, er opfyldt. Det er uden betydning, om den pågældende kvinde (medmoren) er gift med en anden. Registreringen af medmoderskabet foretages af Statsforvaltningen i forbindelse med barnets fødsel.

Er barnet er dødfødt eller dør barnet, før registreringen af fødslen finder sted, kan der ikke afgives en omsorgs- og ansvarserklæring, men kvinden kan i forbindelse med registreringen af barnets fødsel alligevel registreres som medmor til barnet efter lovens § 3 b, stk. 2, hvis hun og moren sammen skriftligt erklærer, at de ønsker hende registreret som medmor.

Det er efter lovens § 27 en betingelse, at den kvinde, der ønsker at anerkende medmoderskabet til barnet, har givet samtykke til, at moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion med sæd fra en ikke kendt (anonym) donor, og at barnet må antages at være blevet til ved denne behandling. Samtykket skal også indeholde en erklæring om, at den pågældende kvinde skal være barnets medmor.

Det fremgår af lovens § 27 a, at hvis en kvinde (den kommende mor), der har en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar med sæd fra en kendt mand, dvs. en mand som har doneret sæden til netop denne bestemte kvinde, anses manden som udgangspunkt som barnets far, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne behandling, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Endvidere skal den kommende moders kvindelige partner have givet skriftligt samtykke til, at den kvinde, der skal føde barnet, behandles med assisteret reproduktion. Se mere herom i punkt 4.1. De tre parter kan dog skriftligt erklære, at den kvindelige partner skal være barnets medmor. Ved afgivelse af denne erklæring anses den kvindelige partner som barnets medmor.

En omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab skal indgives til Statsforvaltningen ved digital selvbetjening på www.statsforvaltningen.dk eller på www.borger.dk. Se mere herom i punkt 4.3.1.

Samtykke og erklæring om medmoderskab efter lovens §§ 27 og 27 a skal afgives på en godkendt blanket, jf. bekendtgørelsens § 18, nr. 8. Samtykket og erklæringen skal afgives, inden behandlingen med assisteret reproduktion påbegyndes. Er der tale om medmoderskab efter lovens § 27, skal moren og den kvindelige partner underskrive blanketten. Er der tale om medmoderskab efter lovens § 27 a, skal blanketten være underskrevet af alle tre parter. Underskrifterne og dateringens rigtighed skal være bekræftet af en advokat eller to vitterlighedsvidner. Dette gælder dog ikke, hvis blanketten er underskrevet ved møde for en sundhedsperson. Blanketten skal tillige være påtegnet af en sundhedsperson.

4.3.1. Digital selvbetjening

En omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab skal indgives til Statsforvaltningen ved anvendelse af den digitale løsning, som Statsforvaltningen stiller til rådighed (digital selvbetjening), jf. lovens § 33 a, stk. 2. Statsforvaltningen afviser at modtage en erklæring, hvis den ikke er indgivet digitalt, medmindre der foreligger særlige forhold efter lovens § 33 a, stk. 3. Den digitale erklæring skal underskrives af begge forældre med NemID.

Det er Statsforvaltningen, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på forældrenes beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom medarbejderen hos Statsforvaltningen ud fra en helhedsvurdering af forældrene må bedømme, om forældrene vil kunne anmode digitalt efter modtagelse af hjælp hertil. Vurderingen heraf vil normalt kunne foretages ved Statsforvaltningens umiddelbare kontakt med forældrene. Dette vil således som udgangspunkt kunne ske uden yderligere undersøgelser.

Muligheden for at indgive en omsorgs- og ansvarserklæring om medmoderskab eller en erklæring om registrering af medmoderskab på en anden måde end ved digital selvbetjening skal imødekomme forældre

med særlige behov. Der kan for eksempel være tale om forældre med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse og demens.

Forældre med særlige behov kan for eksempel også være forældre, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte forældre, forældre med psykiske lidelser, hjemløse, forældre med sprogveskkeligheder m.v. Der foreligger særlige forhold for disse forældre, hvis hjælp eller medbetjening fra Statsforvaltningens konkret vurderes ikke at være en egnet løsning til at muliggøre digital erklæring. I visse tilfælde vil Statsforvaltningen umiddelbart kunne vurdere, at forældrene ikke vil kunne indgive erklæringen digitalt, uden at Statsforvaltningen først har forsøgt medbetjening. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de forældre, der har særlige behov, der gør, at forældrene ikke kan indgive erklæringen digitalt. Tilsvarende vil der også være forældre fra de nævnte grupper, der kan indgive erklæringen digitalt, eventuelt efter medhjælp, og derfor skal indgive erklæringen digitalt.

Et eksempel på, hvor der kan foreligge særlige forhold, der gør, at forælderen ikke kan indgive erklæringen digitalt, er, hvor en gangbesværet uden PC eller uden digitale kundskaber henvender sig telefonisk til Statsforvaltningen for at blive undtaget fra at indgive erklæringen digitalt.

Særlige forhold vil eksempelvis foreligge, hvor en socialt udsat forælder ikke selv kan indgive erklæringen digitalt, og det ikke giver mening at forlange, at forælderen henvender sig eksempelvis på borger-service eller biblioteket for at få hjælp til at indgive en digital erklæring. Særlige forhold kan tillige foreligge, hvor en forælder er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor forælderen ikke kan indgive erklæringen digitalt. Der vil være situationer, hvor det er de sociale myndigheder, sagsbehandlere eller andre, der, som tilfældet er i dag, sørger for, at forælderen alligevel får indgivet erklæringen på anden vis eksempelvis telefonisk, ved personligt fremmøde eller skriftligt i et fysisk dokument.

Også hvor der er tale om forældre med store sprogveskkeligheder, herunder forældre, der ikke behersker dansk eller andet sprog, der anvendes i selvbetjeningsløsningen, eller svær ordblindhed, kan Statsforvaltningen i det enkelte tilfælde vurdere, at der foreligger særlige forhold, der gør, at en anden kommunikationskanal end den digitale er bedst egnet.

En sag om registrering af et medmoderskab kan behandles i Danmark, selvom den, der indgiver erklæringen, er udenlandske statsborgere med bopæl i udlandet. Udenlandske statsborgere med bopæl i udlandet kan ikke få NemID. Det må derfor anses som et særligt forhold, at de pågældende parter ikke kan få NemID og derfor ikke kan anvende den digitale løsning.

Forudsætningerne for at få offentlig digital signatur (eksempelvis NemID) er, at borgeren er over 15 år, at borgeren har et dansk personnummer, og at borgeren kan legitimere sig fyldestgørende.

For så vidt angår en forælder, der ikke er registret i CPR med bopæl eller fast opholdssted i Danmark, herunder en hjemløs eller en forælder bosat i udlandet, stilles der særlige identifikationskrav, der kan vanskeliggøre erhvervelse af NemID. En sådan forælder vil derfor som udgangspunkt ikke kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning og skal, hvor det er relevant, betjenes på anden vis. Hvis forælderen alligevel har fået anskaffet sig NemID, eksempelvis ved personligt fremmøde i borgerservice eller via en dansk ambassade i udlandet, vil forælderen skulle indgive erklæringen digitalt.

Der er også andre grupper, der ikke kan få NemID, da dette f.eks. kræver, at den pågældende er oprettet i CPR. På Færøerne anvender man ikke CPR.

Hvor der foreligger særlige forhold, skal Statsforvaltningen tilbyde, at erklæringen kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening. Er dette tilfældet, skal erklæringen indgives på en godkendt blanket, jf. bekendtgørelsens § 12, stk. 1, og § 18, nr. 2, eller § 13, stk. 1, og § 18, nr. 4.

Statsforvaltningen vil ved anvisning af alternativ kommunikationskanal skulle tage hensyn til den enkelte forælders vanskeligheder, herunder årsagen til at forælderen ikke kan indgive erklæringen digitalt. Afhængig af omstændighederne kan det f.eks. være nødvendigt at modtage en erklæring ved personlig betjening.

Udover særlige forhold hos forælderen kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved erklæringen eller Statsforvaltningens forhold gør, at der ikke kan indgives en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at Statsforvaltningens digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil Statsforvaltningen eksempelvis kunne anvise forælderen en anden måde at indgive erklæringen på, hvis Statsforvaltningens selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage erklæringen ikke-digitalt, jf. lovens 33 a, stk. 4. Det kan også indgå i vurderingen, at Statsforvaltningen, hvis en ikke-digital erklæring afvises, og hvis det ikke kan forventes, at et medmoderskab til barnet kan registreres ved en digitalt indgivet erklæring inden ca. 14 dage efter barnets fødsel, efter lovens § 7 vil have pligt til at rejse en sag om medmoderskab efter lovens kapitel 2.

Hvis Statsforvaltningen efter lovens § 33 a, stk. 4, undlader at afvise en ikke-digital erklæring, skal erklæringen indgives på en godkendt blanket, jf. bekendtgørelsens § 12, stk. 1, og § 18, nr. 2, eller § 13, stk. 1, og § 18, nr. 4.

Ved administrationen af ordningen kan Statsforvaltningen informere forældrene om, hvordan forældrene skal indgive erklæringen, herunder eventuelt at forældrene risikerer, at sagen overgår til behandling som en egentlig sag om medmoderskab, hvis indgivelse af erklæringen er blevet afvist under henvisning til, at den ikke er indgivet digitalt.

Kravet om, at erklæringen skal indgives digitalt, medfører ikke, at eventuelle bilag til erklæringen også kan indgives digitalt. Det fremgår af den digitale selvbetjeningsløsning, hvilke dokumenter der kan eller skal indgives digitalt, og hvilke dokumenter der skal fremlægges i original.

Når Statsforvaltningen behandler en sag om registrering af et medmoderskab, skal forældrene indlevere den blanket med samtykke og erklæring om medmoderskab efter lovens §§ 27 og 27 a, som en sundhedsperson har påtegnet og udleveret til forældrene, inden behandlingen med assisteret reproduktion blev påbegyndt. Blanketten kan indleveres i kopi, men i tvivlstilfælde kan Statsforvaltningen kræve den originale blanket fremlagt, jf. bekendtgørelsens § 17, stk. 4.

Det fremgår af lovens § 33 a, stk. 5, at en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab, anses for at være kommet frem til Statsforvaltningen, når den er tilgængelig for Statsforvaltningen, det vil sige fra det tidspunkt, hvor Statsforvaltningen har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af erklæringen. Det er således uden betydning, om eller hvornår Statsforvaltningen gør sig bekendt med indholdet af erklæringen.

En omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab vil normalt være tilgængelig for Statsforvaltningen på det tidspunkt, hvor Statsforvaltningen kan behandle eller læse erklæringen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i modtagelsessystemet eller i et

datsystem. En erklæring, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, erklæringen er tilgængelig.

En omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab, der er tilgængelig i Statsforvaltningens system eksempelvis klokken 23:59 den 30. november, er således kommet frem den 30. november, uanset at der ikke fysisk sidder en medarbejder og gør sig bekendt med erklæringen på dette tidspunkt, der ligger uden for normal arbejdstid/åbningstid. Det kan med digital selvbetjening præcist registreres, hvornår en erklæring er kommet frem.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab ikke fastlægges som følge af problemer med Statsforvaltningens it-system eller andre lignende problemer, må erklæringen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor erklæringen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

4.3.2. Behandlingen af omsorgs- og ansvarserklæringer og erklæringer om registrering af medmoderskab

Når forældre afgiver en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab (hvis barnet er dødt) til Statsforvaltningen, kræves der ikke personligt møde. I tilfælde, hvor registreringen af medmoderskabet sker via en blanket, kan forældrene dog vælge at underskrive erklæringen ved møde hos Statsforvaltningen.

Registreringen kan kun ske i forbindelse med barnets fødsel. Dette indebærer i praksis, at Statsforvaltningen skal modtage de dokumenter m.v., der er nødvendige for registreringen, inden ca. 14 dage efter barnets fødsel. Er betingelserne for registrering opfyldt, udleverer Statsforvaltningen enten en bekræftelse på modtagelse af den digitalt indgivne erklæring eller en kopi af den blanket, som forældrene har afgivet erklæringen på, til forældrene. Inden udlevering skal Statsforvaltningen påtegne dokumentet. Den originale omsorgs- og ansvarserklæring eller erklæring om registrering af medmoderskab opbevares i Statsforvaltningens arkiv i 30 år, jf. bekendtgørelsens § 12, stk. 5, og § 13, stk. 5. Statsforvaltningen indberetter samtidig medmoderskabet til Det Centrale Personregister.

Hvis Statsforvaltningen modtager en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab efter mere end ca. 14 dage efter barnets fødsel, behandler Statsforvaltningen erklæringen efter lovens kapitel 2 (se punkt 4.5).

I følgende to situationer kan Statsforvaltningen ikke registrere medmoderskabet på baggrund af en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab, jf. lovens § 3 b, stk. 3:

- 1) Hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden mand eller kvinde uden at være separeret, kan medmoderskabet ikke registreres på baggrund af en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab. Registrering kan derimod godt ske, selvom moren i perioden har boet sammen med en anden mand eller kvinde. Det afgørende er, at de ikke har været gift.
- 2) Medmoderskabet kan heller ikke registreres på baggrund af en omsorgs- og ansvarserklæring eller en erklæring om registrering af medmoderskab afgivet af forældrene over for Statsforvaltningen, hvis en eller begge forældre på tidspunktet for erklæringen er umyndig eller under værgemål.

Hvis medmoderskabet kan registreres, sker dette på grundlag af oplysningerne i fødselspapirerne og oplysninger om forældrene fra CPR. Efter bekendtgørelsens § 17 skal forældrene i visse tilfælde sende deres fødsels- og navneattest eller fødsels- og døbsattest til Statsforvaltningen. I nogle tilfælde skal der også sendes dokumentation for morens civilstand. Disse dokumenter kan i nogle tilfælde være udenlandske dokumenter. Se mere herom under punkt 5.

Registreringen er foreløbig i seks måneder efter, at barnet er født, jf. lovens § 5 (se mere herom under punkt 6).

Kan registrering af medmoderskabet ikke ske, overgår sagen til behandling efter lovens kapitel 2, jf. nedenfor under punkt 4.5.

4.3.3. Omsorgs- og ansvarserklæringen

Erklæringen skal indeholde oplysninger om følgende: Morens og medmorens navn, CPR-nr., adresse, postnummer, by, land, telefonnummer og eventuel e-mail adresse. Ved forældrenes underskrift erklærer de, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Endvidere erklærer de, at de er bekendt med retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen. Omsorgs- og ansvarserklæringen indeholder en vejledning om disse retsvirkninger. Det fremgår bl.a., at forældrene får fælles forældremyndighed, jf. også punkt 7.

Derudover erklærer moren, at hun ikke inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller registreret partner uden at være separeret.

En digitalt indgivet erklæring skal underskrives digitalt af begge forældre. Hvis erklæringen er indgivet på en blanket, jf. bekendtgørelsens § 18, nr. 2, skal blanketten underskrives personligt af begge forældre og skal være bekræftet af to vitterlighedsvidner eller en advokat. Dette kræves dog ikke, hvis blanketten underskrives ved personligt møde for Statsforvaltningen.

Er der tvivl om, hvorvidt forældrene har forstået retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen, kan medmoderskabet ikke registreres. ¹/₂ Se nærmere herom under punkt 4.4.

4.3.4. Erklæring om registrering af medmoderskab (barnet er dødfødt eller død kort efter fødslen)

Erklæringen skal indeholde oplysninger om følgende: Morens og medmorens navn, CPR-nr., adresse, postnummer, by, land, telefonnummer og eventuel e-mailadresse. Ved forældrenes underskrift erklærer de, at de ønsker den kvindelige partner registreret som barnets medmor. Endvidere erklærer de, at de er bekendt med retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen. Erklæringen om registrering af medmoderskab indeholder en vejledning om disse retsvirkninger.

En digitalt indgivet erklæring skal underskrives digitalt af begge forældre. Hvis erklæringen er indgivet på en blanket, jf. bekendtgørelsens § 18, nr. 4, skal blanketten underskrives personligt af begge forældre og skal være bekræftet af to vitterlighedsvidner eller en advokat. Dette kræves dog ikke, hvis blanketten underskrives ved personligt møde for Statsforvaltningen.

Medmoderskabet kan som oven for nævnt ikke registreres på baggrund af en erklæring om registrering af medmoderskab, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden mand eller kvinde uden at være separeret. Statsforvaltningen bør derfor være opmærksom på, at moren på fødselsanmeldelsen har besvaret dette spørgsmål benægtende.

Efter bekendtgørelsens § 17 skal forældrene i visse tilfælde sende deres fødsels- og navneattest eller fødsels- og dåbsattest til personregistreringsmyndigheden. I nogle tilfælde skal der også sendes dokumentation for morens civilstand. Disse dokumenter kan i nogle tilfælde være udenlandske dokumenter. Læs mere herom under punkt 5.

Er der tvivl om, hvorvidt forældrene har forstået retsvirkningerne af afgivelse af erklæringen, kan medmoderskabet ikke registreres. Se nærmere herom under punkt 4.4.

En erklæring om registrering af medmoderskab kan kun anvendes, hvis barnet er dødfødt eller dør, før registreringen af fødslen har fundet sted, og kan kun afgives overfor Statsforvaltningen i forbindelse med registreringen af barnets fødsel. Hvis barnet er død, og medmoderskabet ikke registreres i forbindelse med barnets fødsel, overgår sagen til behandling efter lovens kapitel 2, hvis moren eller nogen, som har retlig interesse i, at medmoderskabet fastslås, anmoder om det. Hvis registreringen sker på baggrund af en erklæring om registrering af medmoderskab, skal der vedlægges en dødsattest for barnet, medmindre det fremgår af CPR, at barnet er død.

Registreringen er foreløbig i seks måneder efter, at barnet er født, jf. lovens § 5 (se mere herom under punkt 6).

4.4. Tvivl om hvorvidt faderskab eller medmoderskab kan registreres

Hvis der er tvivl om, hvorvidt betingelserne for at registrere et faderskab eller et medmoderskab samtidig med registreringen af fødslen er opfyldt, overgår sagen til behandling efter lovens kapitel 2, jf. bekendtgørelsens §§ 9 og 16.

I nogle tilfælde vil en foreliggende tvivl kunne afklares ved, at Statsforvaltningen kontakter forældrene. Dette kan for eksempel være tilfældet, hvis det af fødselsanmeldelsen fremgår, at forældrene har udfyldt en omsorgs- og ansvarserklæring, men denne ikke er modtaget. Der kan også i det konkrete tilfælde opstå tvivl, hvis f.eks. forældre, som ikke inden fødslen har været ved Statsforvaltningen, har udfyldt og dateret en omsorgs- og ansvarserklæring lang tid før barnets fødsel. Sådanne mindre problemer bør løses smidigt, således at faderskabet eller medmoderskabet kan registreres af Statsforvaltningen i forbindelse med registrering af fødslen.

Statsforvaltningen skal ikke påse, at forældrene har forstået retsvirkningerne af, at faderskabet eller medmoderskabet registreres. Opstår der undtagelsesvist tvivl herom, kan Statsforvaltningen vejlede forældrene om disse retsvirkninger, hvis dette kan medføre, at faderskabet eller medmoderskabet kan registreres inden for ca. 14 dage efter barnets fødsel. Kan det ikke nås inden denne frist, kan faderskabet eller medmoderskabet ikke registreres, jf. bekendtgørelsens §§ 9 og 16.

Bliver Statsforvaltningen opmærksom på, at forældrene muligvis ikke har forstået, at f.eks. afgivelse af en omsorgs- og ansvarserklæring om medmoderskab medfører retsvirkninger som eksempelvis fælles forældremyndighed, bidragspligt og arveret, bør Statsforvaltningen vejlede forældrene herom, hvis det kan nås inden for ca. 14 dage efter fødslen, og hvis dette kan medføre, at faderskabet eller medmoderskabet kan registreres. Kan det ikke nås inden for denne frist, bør Statsforvaltningen undlade at registrere faderskabet eller medmoderskabet i forbindelse med fødslen. I stedet behandler Statsforvaltningen sagen efter lovens kapitel 2, hvor forældrene efter at have modtaget den fornødne vejledning vil kunne anerkende faderskabet eller medmoderskabet.

4.5. Registrering af faderskab eller medmoderskab kan ikke ske

Hvis faderskabet eller medmoderskabet til et barn ikke kan registreres i forbindelse med barnets fødsel, overgår sagen til behandling efter lovens kapitel 2, jf. dog § 7, stk. 2.

Lovens § 7, stk. 2, omhandler situationer, hvor barnet er dødt. I disse tilfælde skal faderskab eller medmoderskab kun søges fastslået, hvis moren eller nogen, som har retlig interesse i det, anmoder om det.

De tilfælde, hvor Statsforvaltningen ikke kan registrere et faderskab eller et medmoderskab, fremgår af bekendtgørelsens §§ 9 og 16.

Efter bekendtgørelsens § 9 kan Statsforvaltningen ikke registrere et faderskab, hvis:

- 1) betingelserne efter lovens § 1 a ikke er opfyldt,
- 2) betingelserne i §§ 7 eller 17 i bekendtgørelsen ikke er opfyldt,
- 3) der er tvivl om, hvorvidt betingelserne for at registrere faderskab er opfyldt.

Efter bekendtgørelsens § 16 kan Statsforvaltningen ikke registrere et medmoderskab, hvis:

- 1) betingelserne efter lovens §§ 3 a og 3 b ikke er opfyldt,
- 2) betingelserne i §§ 11-13 eller 17 i bekendtgørelsen ikke er opfyldt, eller
- 3) der er tvivl om, hvorvidt betingelserne for at registrere medmoderskab er opfyldt.

5. Dokumentation

Efter bekendtgørelsens § 17, stk. 1, skal forældre, der er født i Danmark før 1960 eller er født i udlandet, vedlægge fødsels- og navneattest eller fødsels- og dåbsattest til den myndighed, der behandler sagen om registrering af faderskab eller medmoderskab. Er forældrene født efter dette tidspunkt, hentes relevante oplysninger via CPR. En mor, hvis civilstand er ændret af en udenlandsk myndighed, skal indgive dokumentation for dette til den myndighed, der behandler sagen om registrering.

Den myndighed, der behandler sagen om registrering, kan efter bekendtgørelsens § 17, stk. 2, pålægge forældre, inden en fastsat frist, at forelægge anden dokumentation end ovennævnte.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 17, stk. 3, at dokumenter, der er udstedt af danske myndigheder, kan vedlægges i kopi. Andre dokumenter, herunder udenlandske dokumenter, skal vedlægges i original. Dette skyldes, at den myndighed, der behandler sagen om registrering, skal kunne vurdere, om f.eks. et udenlandsk dokument er ægte. Der vil ofte være behov for en oversættelse af udenlandske dokumenter, ligesom der i visse tilfælde skal være en apostille-påtegning eller en legalisering. Se mere herom i vejledning om dokumentation for ægtheden af familieretlige dokumenter fra udlandet.

Blanketter med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om faderskab, jf. bekendtgørelsens § 18, nr. 7, og blanketter med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om medmoderskab, jf. bekendtgørelsens § 18, nr. 8, kan indgives til Statsforvaltningen i kopi. Hvis sagen om registrering af faderskab eller medmoderskab er indgivet digitalt, kan blanketten med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om faderskab eller medmoderskab således også indgives digitalt som en scannet kopi. I tvivlstilfælde kan blanketten dog kræves fremlagt i original, jf. bekendtgørelsens § 17, stk. 4.

6. Registrering af faderskab og medmoderskab er foreløbig i 6 måneder efter barnets fødsel

En registrering af faderskab og medmoderskab er foreløbig i seks måneder efter, at barnet er født, jf. lovens § 5. Dette omfatter også situationer, hvor faderskabet eller medmoderskabet er registreret på baggrund af en anerkendelse heraf over for Statsforvaltningen før barnets fødsel. Inden for denne periode kan moren, faren, medmoren eller en særlig værge for barnet rejse faderskabssag eller medmoderskabssag ved Statsforvaltningen. Er registreringen sket efter lovens §§ 1, 1 a eller 3 a, tilkommer denne ret også farens eller medmorens dødsbo, medmindre faren eller medmoren må anses for at have anerkendt barnet som sit.

Lovens § 5 omfatter også tilfælde, hvor faderskabet eller medmoderskabet ikke er blevet registreret i forbindelse med barnets fødsel, men hvor faderskabet eller medmoderskabet er anerkendt over for Statsforvaltningen efter barnets fødsel.

7. Forældremyndighed

Hvis forældrene på tidspunktet for barnets fødsel er gift med hinanden eller har indgået registreret partnerskab (eller de senere indgår ægteskab), har de fælles forældremyndighed. Reglerne om forældremyndighed findes i forældreansvarsloven.

Er forældrene separerede ved barnets fødsel, har moren forældremyndigheden alene, medmindre samlivet mellem ægtefællerne senere genoptages og separationen derved bortfalder, eller hvis den separerede mand eller medmor har anerkendt faderskabet eller medmoderskabet eller er blevet dømt som barnets far eller medmor. Forældrene kan også have indgået en aftale om fælles forældremyndighed. Hvis forældrene er skilt ved barnets fødsel, gælder de samme regler som for ugifte forældre.

Er forældrene ikke gift med hinanden eller har indgået registreret partnerskab med hinanden, og hvis de har afgivet en omsorgs- og ansvarserklæring, får de automatisk fælles forældremyndighed over barnet. Dette gælder dog ikke, hvis betingelserne i retsplejelovens § 448 f for her i landet at behandle spørgsmålet om forældremyndighed ikke er opfyldt.

Er et faderskab registreret efter lovens § 1 a, har forældrene også fælles forældremyndighed over barnet.

Hvis ovenstående ikke er opfyldt, har moren forældremyndigheden alene. Forældrene har dog mulighed for i forbindelse med anerkendelse af faderskabet eller medmoderskabet over for Statsforvaltningen – eller senere – at indgå aftale om fælles forældremyndighed over barnet, hvis betingelserne i retsplejelovens § 448 f for at behandle en sag om forældremyndighed her i landet er opfyldt.

Navngivning af et barn kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Har forældrene fælles forældremyndighed, kræves således samtykke fra dem begge.

8. Vejledning om børneloven

Det fremgår af børnelovens § 32, at Statsforvaltningen i fornødent omfang yder vejledning om spørgsmål, der vedrører loven, og bl.a. bistår med udfyldelse af blanketter m.v.

Personregisterføreren kan derfor altid henvise forældrene til at kontakte Statsforvaltningen, hvis de har behov for vejledning om reglerne i loven, herunder om retsvirkningerne af faderskab og medmoderskab. Personregisterføreren kan også selv kontakte Statsforvaltningen, hvis der opstår spørgsmål om lovens anvendelse m.v.

Forældrene bliver inden fødslen vejledt om reglerne om faderskab eller medmoderskab. Dette sker ved, at jordemoderen (lægen) i forbindelse med de forebyggende helbredsundersøgelser under graviditeten giver de kommende forældre vejledning herom. Der vejledes bl.a. om, at ugifte forældre kan afgive en omsorgs- og ansvarserklæring til brug for anerkendelse af faderskabet eller medmoderskabet. Endvidere er der i de digitale løsninger og på de forskellige blanketter til brug for registrering af faderskab og medmoderskab en vejledning om reglerne i børneloven.

Social- og Indenrigsministeriet, den 30. december 2015

P.M.V.
NINA EG HANSEN

/ Malene Vestergaard